

Historia administracji:

-Jagiello pierwszy król elekcyjny.

-koniec XIX w. powstanie pojęcia Naród

-1250r. chrzest Litwy

-j. ruski językiem Litwy (język kultury)

-ostatni dziedziczny król Polski to Królowa Jadwiga

-połączenie Polski z Litwa – Unia Personalna

-1572 r. Zygmunt August – ostatni Jagiellończyk

- XVw. – zjazd elekcyjny, czyli wybór władcy ; złożenie przysięgi państwowej tzw. ELEKT

- ELEKT – zobowiązywał się do postrzegania dotychczasowych praw, do obrony granic, a także do prowadzenia polityki, która miała na celu odzyskanie ziem utraconych.

-Król- jest zwierzchnikiem całego aparatu państwowego, najwyższy organ sędziowski, mógł wywołać przed swój sąd każdą sprawę, najwyższy zwierzchnik wojskowy, główny realizator polityki zagranicznej państwa.

-Rada królewska- grupowała najważniejszych urzędników w państwie: kanclerz i podkanclerzy. Odpowiadali za dyspozycje w zakresie polityki wew. i zew.

-Podskarbi koronne i podskarbi nadworne odpowiadali za skarby, dokumenty, przedmioty królestwa

-Marszałek koronny- zarządza dworem Monarchy i jest mistrzem ceremonii, strzeże przestrzegania etykiety

-dostojnicy kościelni, Arcybiskupi i Biskupi Kościoła katolickiego, wojewodowie i ważniejsi kasztelanowie

Na przełomie XIII/XIV w. powstał urząd starosty.

Starosta- posiadał kompetencje sędziowskie, zarządzał majątkiem państwowym, ściągał podatki, odpowiedzialny za stan umocnień, zwoływał pospolite ruszenie i nim dowodził aż do momentu przejścia przez króla.

Niższe urzędy powstały za czasów Piastów:

-Stolnik, podstolni, ciesnik, podczasy, łowczy, miecznik, chorąży, wojski, podsejdek, pisarz ziemski.

1569r. – Unia realna z Litwą

-Elekcja Viriti- każdy szlachcic mógł oddać głos na kandydata, tylko w latach 40stych XVI w. wymuszono wybór króla bez możliwości wyboru przed szlachcica.

W rolę władcy wcielał się arcybiskup gnieźnieński, prymas polski (interrex) zarządzał on państwem zew. i wew.

Zwoływano sejm konwokacyjny- nie mógł zostać zerwany, konfederację generalną i zatwierdzano na czas bez królewia sądy kapturowe. Podejmowano decyzję o czasie i miejscu elekcji, zwykle także ogłaszano wymagania wobec kandydatów.

Sejm elekcyjny- miał za zadanie wysłuchać kandydatów do tronu

Pacta conventa- konkretne żądania na które musiał przysiąc kandydat

I elekcja nastąpiła we wsi Bystrzyca pod Lublinem

Sejm koronacyjny- koronowanie władcy, który zaprzysięgał pacta conventa czyli osobiste zobowiązania i nowy dokument – Artykuły henrykowskie. Pacta conventa były zmieniane każdorazowo dla nowego władcy.

Artykuły henrykowskie- dokument, który zawierał, najważniejsze regulacje prawne funkcjonowania Rzeczypospolitej.

Wolna elekcja- zobowiązanie panującego do konsultowania spraw wojny i pokoju z senatem.

Pospolite ruszenie- miało być zwoływane jedynie za zgodą sejmu. Służba poza granicami kraju miała być wynagradzana.

Zobowiązanie monarchy do utrzymywania wojska kwarcianego z ¼ dóbr królewskich miało utrzymać żołnierzy.

Zobowiązanie panującego do zwoływania zwyczajnych sesji sejmowych przynajmniej raz na 2lata.